

Література

1. Шокало О. Соціально-правове забезпечення в просторі ОБСЄ національної меншини з числа українських трудових мігрантів// Зеркало недели, 12.03.2005.
 2. Варецька О. Соціально-економічне підґрунтя трудової міграції населення України// Україна: аспекти праці, 2005, № 5. – С. 34-39.
 3. Соціально-економічний стан економіки України. CASE Україна. – Економіка України. – 2004, № 4.
 4. Заклекта О., Шиманська О. Українська трудова еміграція: сутність форми та особливості сучасного етапу// Україна: аспекти праці, 2004, № 8. – С. 36-40.
 5. Статистичний бюлетень України. – К.: Держком статистики України. – 2004, № 6.
-

УДК 658.0(477)Асист. С.М. Лихолат; С.Б. Білинська-Слотило – Львівська КА

РОЗВИТОК ПРОЦЕСУ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розглянуто процес дерегуляції економіки в Україні.

Ключові слова: дерегуляція економіки, тіньова економіка, влада, корупція.

Assist. S. Lykholat; S. Bylinska-Slotylo – Commercial Academy of Lviv

Development of process of economic deregulation entrepreneurial activity in Ukraine

In this article are researched the process of economic deregulation in Ukraine

Keywords: economic deregulation, shadow housekeeper, power, corruption.

Основною причиною кризової ситуації в економіці України є проблема надмірного втручання держави в економічні процеси.

Загалом макроекономічне регулювання підприємницького середовища – це процес, який здійснюється на основі законодавчих та інших нормативних актів, і є обов'язковими у цій діяльності. Сприяння підприємництву розглядатиметься як сукупність дій збоку владних структур та громадських організацій, що забезпечує розвиток та ефективне функціонування підприємницьких структур.

Одним з найдійовіших і водночас найбільш реалістичних шляхів перетворення тіньової економіки та корупції на вкрай не вигідні види діяльності є дерегуляція економіки. Україна свій шлях до побудови соціальної ринкової економіки почала з дерегулювання, що було зумовлено необхідністю перебудови командно-адміністративної системи.

Дерегулювання – скасування державної регламентації підприємницької діяльності, яке стосується, насамперед, адміністративно-правового регулювання.

Одним з найефективніших заходів був Указ Президента України "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності" №817 від 23 липня 1998 р. з внесеними змінами № 576/2004 "Про невідкладні заходи, щодо завершення погашення заборгованості із заробітної плати".

Проводячи аналіз функцій, які виконує підприємництво, зокрема мале, можна констатувати про його особливе значення як для розвитку кожного регіону, так і для економічного зростання держави. Тому, ці процеси є пред-

метом особливої уваги державних органів влади. Державний вплив на формування та розвиток підприємницького середовища можна прослідкувати за двома аспектами: макроекономічне регулювання підприємницької діяльності та сприяння формуванню та розвитку підприємницького середовища за умов підвищення економічної безпеки цього сектору. Серед авторів, які займалися дослідженням даної теми є: С.С. Григорук [3], О.В. Горняк [5], а також Я.М. Антонюк та ін.

Крім того, за даними результатами опитування, проведеного в червні 2003 р. фірмою "Соціс-Геллап" на замовлення Міжнародної фундації виборчих систем (IFES), 62 % респондентів стверджують, що корупція широко розповсюджена в органах державної влади, однак сприймають її як "факт життя". Поряд з цим, 26 % респондентів переконані, що корупція "достатньо поширена", а "досить рідкісною" її вважають лише 2 %. Однак 69 % респондентів називають корупцію "дуже серйозною проблемою", 21 % – "досить серйозною", а 47 % – основним фактором у гальмуванні економічних реформ. Проте лише 5 % респондентів визнали це явище однією з причин свого невдоволення ситуацією у країні і 5 % назвали боротьбу з корупцією дієвим заходом для покращення цієї ситуації [5].

Збитки, які завдає економіці корупція, зумовлюються зайвими невиробничими витратами, такими як: 1) бюрократизм; 2) неправомірне встановлення і контроль цін на ринку певними корупційними угрупованнями; 3) не досконале опрацювання податкових надходжень в наслідок чого бюджет зазнає збитків до 50 %.

Попри те, що до вирішення цих проблем докладаються постійні зусилля, помітних зрушень на краще наразі не відбулося. Скорочення обсягу бюджетних надходжень триває, інвестиційна привабливість українських підприємств дедалі знижується, можливості для чесного ведення бізнесу і конкуренції зменшуються, а підприємці майже суцільно залежать від тиску з боку влади. У проекті державного бюджету на 2004 рік передбачалися істотні бюджетні надходження від штрафів і пільг, та загальне перекладення основного тягаря на приватний сектор вказують, що широкі можливості для тіньової економіки і корупції зберігатимуться й надалі. Збереження невідповідності статусу державного службовця з рівнем його зарплатні та персональної відповідальності за антиринкові дії, а також ставлення до тіньової економіки та корупції як до "нормальних" явищ перехідного періоду, які існують повсюдно, лише ускладнюють пошук ефективних методів вирішення цих проблем.

Серед дослідників, що займалися цією проблемою, є Український незалежний центр політичних досліджень за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (США) та Української освітньої програми ринкових реформ. 20 грудня 2003 р. було проведено засідання "круглого столу" на тему "Дерегуляція економіки як один із шляхів подолання проблеми тіньової економіки і корупції", де підприємці, представники органів влади, експерти та науковці обговорили такі теми:

1. Надмірне втручання в економічну діяльність як причина "тінізації" економіки і корупції;
2. Зниження вартості ведення ділової діяльності як спо-

сіб стимулювання розвитку підприємництва, запобігання "тінізації" економіки та корупції; 3. Роль бізнес-асоціацій і "мозкових центрів" у сприянні процесу дерегуляції економіки; 4. "Завдання на вчора": першочергові кроки по дерегуляції економіки.

За оцінками фахівців, тіньова економіка в Україні сягає до 60 % ВВП, тобто того рівня, коли боротьба з нею карними методами стає неефективною і недоцільною [5]. Зарегульованість економіки, нечіткість, суперечливість законодавства і відсутність механізмів, які робили б його виконання обов'язковим для всіх, а також занадто високий рівень оподаткування суб'єктів підприємництва і висока вартість провадження ділової діяльності змушують підприємства здійснювати тіньову діяльність. Провідні міжнародні організації вносять Україну до списку держав, найбільше вражених корупцією, а іноземні інвестори серед основних причин свого небажання працювати в Україні називають несприятливий діловий клімат, взагалі, і високий рівень корупції, зокрема.

Потрібно зазначити, що у сучасних умовах господарювання відчувається посилення інтересу до економічної безпеки з боку державних службовців, політиків, підприємців, що пов'язано з виконанням пріоритетної ролі, яку відіграє економіка у забезпеченні внутрішньої і зовнішньої безпеки країни, у формуванні систем захисту своїх інтересів. Процес дерегуляції можна вдосконалити шляхом розширення і перегляду законодавства України з питань регулювання підприємницької діяльності з метою підготовки пропозицій щодо внесення до нього відповідних змін та доповнень.

На нашу думку, здійснення процесу дерегуляції має забезпечити максимальне скорочення витрат суб'єктів господарювання.

Література

1. Указ Президента України "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності" №817 від 23 липня 1998 року// Вісник податкової служби. – 1998, № 15. – С.3-4.
2. Григорук С.С. Державне регулювання та дерегулювання малого підприємництва за умов підвищення економічної безпеки підприємств// Економіка і держава. – 2004, № 12. с.30-31.
3. Лихолат С.М. Економіко-правові умови розвитку сучасного підприємництва.// Торгівля, комерція, підприємництво: Зб. наук. праць Львівської КА. – Львів: Вид-во Львівської КА. – 2002. – С. 50-55.
4. Горняк О.В. Корупція і ми// Актуальні проблеми економіки. – 2003, № 7. – С.35-47.
5. Государственное регулирование деятельности предприятия// Экономика предприятия. – 2003, № 9. – С.14-17.

УДК 657.1:334.73

О.П. Массик – Львівська КА

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

Розглянуто суть і мету управлінського обліку, основні завдання організації внутрішньогосподарського управління на підприємствах споживчої кооперації, вказано потребу у введенні управлінського обліку.